

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 447/2013-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. júla 2013 predbežne prerokoval sťažnosť R. P., H., zastúpeného advokátom JUDr. D. S., H., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. 15 C/40/2009 zo 14. mája 2012 a rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 16 CoPr/10/2012 z 19. novembra 2012, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť R. P. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. januára 2013 doručená sťažnosť R. P., H. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. D. S., H., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej

len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Humenné (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 15 C/40/2009 zo 14. mája 2012 a rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 16 CoPr/10/2012 z 19. novembra 2012.

Z obsahu sťažnosti a z príloh k nej pripojených ústavný súd zistil tieto skutočnosti:

Sťažovateľ sa žalobou doručenou okresnému súdu 20. januára 2009 domáhal proti obchodnej spoločnosti E. s. r. o. (pôvodne L. s. r. o., pozn.), H. (ďalej len „žalovaná“), zaplata sumy 2 482,30 € z titulu nevyplatenia časti mzdy za mesiace december 2005, január 2006 a február 2006.

Okresný súd vo veci rozhodol platobným rozkazom sp. zn. 21 Ro/5/2009 z 26. januára 2009, proti ktorému žalovaná podala v zákonnej lehote odpor.

Okresný súd potom, ako vec prerokoval, rozsudkom sp. zn. 15 C/40/2009 z 23. marca 2010 (ďalej len „rozsudok okresného súdu z 23. marca 2010“) vo veci samej rozhodol tak, že žalovanú zaviazal zaplatiť sťažovateľovi sumu 1 875,87 € so 6 % úrokom z omeškania od 21. marca 2006 do zaplatenia. Zároveň, na základe sťažovateľom uskutočneného čiastočného späťvzatia žaloby rozhodol aj o čiastočnom zastavení konania o zaplatenie sumy 408,83 € s príslušenstvom.

Proti rozsudku okresného súdu z 23. marca 2010 podali účastníci konania odvolanie. O odvolaniach podaných sťažovateľom a žalovanou proti predmetnému rozsudku okresného súdu rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 16 Co/91/2010 z 21. októbra 2010 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) tak, že rozsudok okresného súdu z 23. marca 2010 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Okresný súd po tom, ako vec v intenciách záverov uznesenia krajského súdu prerokoval, rozsudkom sp. zn. 15 C/40/2009 zo 14. mája 2012 (ďalej len „napadnutý rozsudok okresného súdu“) o žalobe rozhodol tak, že ju v celom rozsahu zamietol.

Proti napadnutému rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom krajský súd rozsudkom sp. zn. 16 CoPr/10/2012 z 19. novembra 2012 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“) rozhodol tak, že rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil.

Napadnutý rozsudok krajského súdu v spojení s napadnutým rozsudkom okresného súdu nadobudol právoplatnosť 23. novembra 2012.

Následne sťažovateľ podal ústavnému súdu sťažnosť, v ktorej uvádza: *«Skutočnosť, že sa súde stotožnili s tvrdením odporcu ohľadom tzv. „vzorca“ odmeňovania za prácu, považuje sťažovateľ za rozpor s dobrými mravmi a obchádzanie zákona, pretože zamestnanec je tým poškodený na mzde za vykonanú prácu, na výške dôchodku a prípadných sociálnych dávkach. Zároveň týmto spôsobom zamestnávateľ „okráda“ zamestnanca a štát na odvodoch. ...*

Oba súde poukazujú na skutočnosť, že sťažovateľ uplatnil svoje právo na súde až 16 mesiacov po skončení pracovného pomeru. Opomenuli však, že nie je možné na ťarchu sťažovateľa pripočítať skutočnosť, že uplatnil svoje právo na súde s časovým odstupom, pokiaľ ho uplatnil pred uplynutím prmlčacej lehoty. Bolo na vôli sťažovateľa či vôbec podá žalobu a kedy.

Rozhodnita obidvoch súdov vychádzali z nesprávneho právneho posúdenia veci a z nesprávneho výkladu obsahu mzdových dojednaní špecifikovaných v prílohe č. 2 k pracovnej zmluve zo dňa 01. 07. 2005, čo malo za následok, že týmito rozhodnutiami boli porušené práva sťažovateľa...

Sťažovateľ za správny považuje výklad týchto dojednaní v rozsudku Okresného súdu Humenné zo dňa 1. 09. 2009, č. k.: 21C/952009-93, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 25. 03. 20110, sp. zn.: 8Co 195/09, pričom z odôvodnenia rozsudku prvostupňového súdu jasne vyplýva, že doslovný a gramatický výklad sporných ustanovení je zrejmé, že zamestnanec má nárok za mesiace kedy jazdil v zahraničí na minimálnu mzdu + na tzv. kilometrovné podľa počtu kilometrov a mimo tejto mzdy má nárok na cestovné náhrady, ktoré nie sú a nemôžu byť mzdu podľa osobitného zákona.

Pre správne právne posúdenie tejto veci je podstatné aj to, že ju treba posudzovať podľa pracovného práva, ktoré obmedzuje zmluvnú voľnosť účastníkov pracovnoprávných vzťahov a obsahuje kogentné právne normy, ktoré musia byť dodržané, vrátane výkladu prejavu vôle účastníkov pri hodnotení ich dohôd a právnych úkonov. Poukazujeme najmä na §§ 15, 17 ods. 1, 118 ods. 1, 2, 119 ods. 1, 3 ZP.»

Na základe uvedenej argumentácie sa sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom domáha, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezhodným takto rozhodol:

„1. Okresný súd Humenné a Krajský súd v Prešove, v konaniach vedených na OS Humenné pod sp. zn. 15/40/2009 a KS v Prešove pod sp. zn. 16CoPr 10/2012, porušili základné právo sťažovateľa P. R., H., zaručené Ústavou SR a čl. 6, ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, domáhať sa svojho práva zákonom stanoveným postupom na nezávislom a nestrannom súde a práva na spravodlivé súdne konanie.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky ruší rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 16CoPr 10/2012 z 19. 11. 2012 a rozsudok Okresného súdu Humenné č. k. 15C/40/2009-227 zo 14. 5. 2012 a vec vracia tomuto súdu na opätovné prejednanie a rozhodnutie bez zbytočného odkladu a prieťahov.

3. Krajský súd v Prešove a Okresný súd Humenné sú povinné spoločne a nerozdielne zaplatiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia na účet jeho právneho zástupcu vo výške 291,56 € (odmena za 1 úkon 130,16 € + režijný paušál 15,62 € podľa vyhl. č. 655/2004 Z. z., počet úkonov 2: - prevzatie a príprava zastúpenia, - spísanie sťažnosti).“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru konštantne pripomína, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca vyjadril zhodu zámerov v koncepte práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy s konceptom súdnej ochrany podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť.

1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom okresného súdu

Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania sťažnosti preskúmal časť sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom okresného súdu.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, „... ak o ochrane týchto práv a slobôd rozhoduje iný súd.“.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Preto právomoc ústavného súdu nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným

súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Podľa § 201 a nasl. zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklučuje.

Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľ mal v systéme všeobecného súdnictva právo podať proti napadnutému rozsudku okresného súdu účinný opravný prostriedok (odvolanie) na dosiahnutie nápravy ním tvrdeného porušenia práv (čo aj využil), o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Využitie tejto zákonnej možnosti účinnej ochrany sťažovateľom označených práv vylučuje prijatie tejto časti sťažnosti ústavným súdom, ktorý môže uplatniť svoju právomoc iba vtedy, ak sťažovateľ nemal inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv.

Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosti v tejto časti dospel k záveru, že podmienky na jej prijatie na ďalšie konanie splnené neboli, a preto podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, že sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci.

2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu

Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania sťažnosti preskúmal sťažnosť aj v časti, v ktorej sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu.

Z citovaného obsahu sťažnosti vyplýva, že podstata argumentácie sťažovateľa, s ktorou spája porušenie ním označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu, spočíva jednak v námietke nesprávneho „ustálenia“ obsahu prejavu vôle zmluvných strán

(sťažovateľa a žalovanej) zo strany všeobecných súdov pri určení spôsobu výpočtu mzdy sťažovateľa a jednak v námietke nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ústavný súd sa preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sústredil na posúdenie otázky, či možno považovať napadnutý rozsudok krajského súdu za ústavne udržateľný a akceptovateľný z hľadiska námietok, ktoré sťažovateľ proti nemu uplatnil. V tejto súvislosti ústavný súd považoval za potrebné poukázať na to, že v súlade so svojou konštantnou judikatúrou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, IV. ÚS 16/09).

V nadväznosti na namietané porušenie označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd zdôrazňuje, že ich integrálnou súčasťou je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom právnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje aj na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), z ktorej vyplýva, že právo na spravodlivé konanie zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd

povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (m. m. Georgidias v. Grécko z 29. mája 1997, Recueil III/1997). Obdobne ESLP v rozsudku Ruiz Torija v. Španielsko z 9. decembra 1994, Annuaire, č. 303-B, uviedol, že právo na spravodlivý súdny proces nevyžaduje, aby súd v rozsudku reagoval na každý argument prednesený v súdnom konaní. Stačí, aby reagoval na ten argument (argumenty), ktorý je z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia považovaný za rozhodujúci.

V súlade s uvedeným je teda povinnosťou všeobecného súdu uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (m. m. III. ÚS 328/05, III. ÚS 116/06).

Z uvedeného však nevyplýva záruka vydania rozhodnutia v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. záruka úspechu v konaní pred všeobecným súdom.

Na základe takto vymedzených východísk ústavný súd posúdil napadnutý rozsudok krajského súdu.

Krajský súd vo výrokovej časti napadnutého rozsudku potvrdil napadnutý rozsudok okresného súdu. Následne, v úvodnej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku rekapituloval podstatné časti rozsudku okresného súdu, argumentáciu účastníkov konania nastolenú v odvolacom konaní a následne v časti relevantnej pre toto konanie uviedol: „Po doplnenom dokazovaní, výsluchu navrhovateľa, ale aj svedkyne Ing. D. S., prijal (okresný súd, pozn.) záver, že za mzdu nepovažoval kilometrovné. Z dokazovania vyplynulo, že toto kilometrovné si účastníci dohodli iba ako spôsob alebo vzorec výpočtu celkového príjmu vrátane cestovných náhrad, že takýto postup bol dôležitý pre výpočet motivačných súm, ktoré odporca vyplácal vodičom v záujme toho, aby vodiči, ktorý jazdia menej alebo len na menej lukratívne miesta, mali motiváciu pracovať aj v prípade, ak by niektorí mesiac neboli toľko vyťažení a nešli do zahraničia. Bolo zistené, že súhlasili s tým všetci zamestnanci, až

na navrhovateľa. Zároveň však súd konštatoval, že navrhovateľ ani po skončení druhého pracovného pomeru si takýto nárok v roku 2007 voči odporcovi neuplatňoval.

Odvolačný súd je tiež názoru, že vôľu oboch účastníkov konania preukazovalo to, že navrhovateľ bol s vyplácaním mzdy spokojný a za tých istých podmienok sa vrátil k odporcovi pracovať. V konaní ničím nepreukázal, aby sa rovnakých nárokov domáhal skôr. Jeho prejav vôle bol totožný s vôľou odporcu, pretože žiadnym spôsobom neprejavil svoju nespokojnosť s príjmom.

Bol názoru, že podľa ust. § 119 ods.3 Zákonníka práce posledná veta, pracovný výkon zamestnanca v prejednávanej veci (t. j. počet ubehnutých kilometrov) je zahrnutý v základnej zložke mzdy, teda v hrubej mzde a tzv. kilometrovné by bolo iba preplatením zamestnanca.

Navrhovateľ v konaní nepreukázal, aby ním tvrdené kilometrovné bolo dohodnutou mzdou alebo patrilo do základnej zložky mzdy. Z prejavenej vôle medzi účastníkmi, teda navrhovateľom a odporcom vyplynulo, že ich vôľa bola totožná a kilometrovné malo byť zahrnuté len do celkovej výplaty alebo celkového príjmu iba v tom prípade, ak by išlo o vodičov, ktorí jazdia menej alebo len na menej lukratívne miesta, napr. v rámci SR, ktorí odjazia menej kilometrov. V tomto prípade by toto kilometrovné bolo preplácané len takýmto vodičom.

Odvolačný súd nepovažoval za dôvodnú odvolaciu námietku navrhovateľa, pokiaľ poukázal na predchádzajúce rozhodnutie súdu, kedy súd jeho návrhu vyhovel. Iný bol priebeh konania v konaní pred súdom v podobnej veci a iný v tomto konaní, pričom v tomto konaní súd skúmal skutočnú vôľu účastníkov mzdového dojednaní.

Odvolačný súd v predchádzajúcom rozhodnutí tohto konania prijal jasné právne závery a pokyny, na ktorých sa nič nezmenilo a na základe ktorých aj súd prvého stupňa vo veci postupoval. Doplnil dokazovanie a na základe zisteného stavu, prijal aj právne závery.

Z výsledkov vykonaného dokazovania vyplynulo, že nemožno považovať za mzdu kilometrovné, pretože si to účastníci dohodli ako vzorec výpočtu celkového príjmu, vrátane cestovných náhrad a motivačných súm, ktoré mal odporca vyplácať vodičom, aby tí vodiči, ktorí jazdia menej a nešli do zahraničia mali motiváciu pracovať.

Odvolací súd v zhode s názorom súdu prvého stupňa mzdové dojednanie v časti, kde sa uvádza kilometrovné, nepovažoval za dohodnutú mzdu.

Dohoda o mzde je pre výklad mzdového dojednania prvoradá a túto dohodu zákon prenecháva na vôli zmluvných strán. Bolo na navrhovateľovi preukázať takúto vôľu, o ktorej tvrdil, že súčasťou mzdy a mzdového dojednania medzi ním a odporcom bolo aj kilometrovné. Vôľu oboch účastníkov bola preukázaná aj tým, že navrhovateľ bol s vyplácaním mzdy spokojný a nepreukázal v konaní nikdy nespokojnosť s vyplácaním takejto mzdy.

Preto odvolací súd mal za to, že závery súdu prvého stupňa bezpečne zodpovedajú zistenému skutkovému stavu, ktorý doplnil aj o výpoveď svedkyne Ing. D. S., mzdovej účtovníčky odporcu, ktorá jednoznačne potvrdila, že mesačná mzda predstavovala mzdu za odpracované dni a v odstavci, kde je uvedená celková mzda, mal byť uvedený celkový príjem, pričom navrhovateľovi sa vyplácal celkový príjem, ktorý pozostával zo mzdy a cestovných náhrad a pokiaľ tento súčet nedosahoval základný rámec, doplávalo sa vo forme prémie do výšky rámca. To tvorilo celkový príjem.

V súvislosti s týmto zistením a závermi súdu prvého stupňa, preto odvolací súd napadnutý rozsudok vo výroku, ktorým návrh zamietol v zmysle ust. § 219 O. s. p. ako vecne správny potvrdil.“

Pri hodnotení napadnutého rozsudku krajského súdu ústavný súd vychádzal z ustáleného právneho názoru, podľa ktorého rozhodnutie súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 320/2012), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov (prvostupňového aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (m. m. IV. ÚS 350/09).

Vzhľadom na obsahovú spojitosť napadnutého rozsudku krajského súdu s napadnutým rozsudkom okresného súdu, ako aj na citovanú judikatúru považoval ústavný súd za potrebné v ďalšom poukázať aj na podstatnú časť odôvodnenia napadnutého rozsudku okresného súdu.

Okresný súd v napadnutom rozsudku v časti relevantnej pre toto konanie uviedol: «Navrhovateľ po vrátení veci odvolacím súdom trval na podanom návrhu vrátane dvoch späťvzatí; predmetom konania ostala teda suma 2 073,47 eur so 6 %-ným úrokom z omeškania ročne od 21. 03. 2006 do zaplatenia. Trval na tom, že mu okrem cestovných náhrad patrí aj mzda za ubehnuté kilometre v jednotlivých mesiacoch, ktoré sa majú vynásobiť sumou za ubehnutý kilometer (3,40 Sk). Cestovné náhrady sú zákonným nárokom a vypočítavajú sa podľa času trvania pracovnej cesty. Ubehnuté kilometre s cestovnými náhradami nemajú nič spoločné. Poukázal na to, že zákon o cestovných náhradách nepozná pojem „kilometrovné“. Vyplácať cestovné náhrady (stravné a vreckové) podľa ubehnutých kilometrov je v rozpore s týmto zákonom. Ubehnuté kilometre sú výkonom zamestnanca. Stravné je zamestnávateľ povinný vyplácať podľa času stráveného na pracovnej ceste, aj keď neubehne ani kilometer. Protokol Inšpektorátu práce P. nemá podľa navrhovateľa žiadnu súvislosť s prejednávanou vecou a pre túto právnu vec je právne irelevantný. Na súdnom pojednávaní uviedol, že uplatnené nároky sú na základe druhej pracovnej zmluvy, teda zmluvy z 01. 07. 2005, a že na prílohe č. 2 k nej je jeho podpis, ktorým prejavil svoju vôľu pristúpiť k mzdovým dojednaniám. Tie si však vykladal od začiatku inak ako jeho zamestnávateľ. ... Poukázal na to, že v obdobnom spore 21 C/95/2009 o doplatenie mzdy za mesiace marec, apríl a máj 2006 bol úspešný, Krajský súd v Prešove tento rozsudok v odvolacom konaní potvrdil a odporca sa neúspešne dožadoval podať voči nemu dovolanie.

Svedkyňa Ing. D. S., ekonómka a mzdová účtovníčka u odporcu, v rámci svojej výpovede uviedla, že mesačná mzda predstavovala mzdu za odpracované dni. V odstavci, kde je uvedená celková mzda, mal byť uvedený celkový príjem, teda je v ňom chyba. Navrhovateľovi sa vyplácal celkový príjem, ktorý pozostával zo mzdy a cestovných náhrad, a pokiaľ tento súčet nedosahoval základný rámec, doplácalo sa mu vo forme prémie do výšky rámca. To tvorilo celkový príjem. Navrhovateľ nikdy nemal výhrady voči mzde. Kilometre so odsúhlasovali každý mesiac. ...

Navrhovateľ v konaní uviedol, že pokiaľ ide o vyplatenie cestovných náhrad v súlade so zákonom č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách, tieto mu boli vyplácané v súlade so zákonom a nároky týkajúce sa týchto pracovných náhrad si voči odporcovi neuplatňuje.

Pre správne rozhodnutie vo veci bolo potrebné preto z výsluchu účastníkov, ale aj listinných dôkazov ustáliť a vyjasniť, aký prejav vôle dohodnutý medzi účastníkmi týkajúci sa mzdových dojednaní uvedených v prílohe č. 2 mzdového dojednania bol na strane navrhovateľa a odporcu aj s prihliadnutím k tomu, že navrhovateľ si toto svoje právo začal uplatňovať až šesťnásť mesiacov po skončení pracovného pomeru u odporcu. Podľa výpovede navrhovateľa mzda bola dojednaná tak, že mzdu tvorí počet ubehnutých kilometrov krát suma, ktorá bola určená v jednotlivých mzdových dojednaniach za to-ktoré obdobie. Podľa odporcu mzda bola dohodnutá pevnou čiastkou, táto mzda + cestovné náhrady podľa osobitných predpisov boli vyplácané navrhovateľovi presne a v súlade s týmto mzdovým dojednaním, s tým, že kilometrovné bol iba vzorec rámca príjmu, ktorý odporca mal pre výpočet motivačného; to sa týkalo najmä vodičov, ktorí jazdili po Slovensku alebo po krajinách, kde boli nižšie cestovné náhrady, pričom tento spôsob prepočtu vlastne zabezpečoval určité spravodlivé odmeňovanie každého vodiča zamestnaného u odporcu, s čím vodiči boli uzrozmene, súhlasili s tým, a ani jeden z nich mimo navrhovateľa nemal nikdy výhrady voči takémuto spôsobu odmeňovania a nikdy si voči odporcovi neuplatňoval doplatenie mzdy za nejaké obdobie.

Na základe vykonaného dokazovania mal súd za to, že mzda, tak ako si ju dohodli účastníci konania, bola hrubá mzda mesačná, ktorú odporca navrhovateľovi každý mesiac za uplatnené obdobie vyplatil podľa dodatkov k prílohe č. 2 k pracovnej zmluve zo dňa 01. 07. 2005, pričom túto okolnosť sám navrhovateľ aj potvrdil. V mesiaci december to bolo 6 900,- Sk, v januári a februári 2006 po 8 280,- Sk. Za mzdu súd nepovažoval kilometrovné, pretože z vykonaného dokazovania vyplynulo, že toto si účastníci dohodli ako spôsob alebo vzorec výpočtu celkového príjmu vrátane cestovných náhrad. Takýto postup bol dôležitý pre výpočet motivačných súm, ktoré odporca vyplácal vodičom a v záujme toho, aby tí vodiči, ktorí jazdia menej alebo len na menej lukratívne miesta, mali motiváciu pracovať aj v prípade, ak by niektorý mesiac neboli toľko vyťažení a nešli do zahraničia po celú dobu mesiaca. Odporca potvrdil, že každý s tým súhlasil, čomu zodpovedá aj skutkový stav, že ani jeden zo 44 zamestnaných sa nikdy nedomáhal takýchto nárokov ako navrhovateľ. Takémuto záveru napomáha aj tá okolnosť, že navrhovateľ si ani po skončení druhého pracovného pomeru neuplatnil v r. 2007 voči odporcovi nárok na doplatenie mzdy, hoci v žalobnom návrhu to tak bolo uvedené, ale uplatňoval si len náhradu cestovných nákladov,

na ktoré mal nárok a ktoré mu aj odporca vyplatil. Až začiatkom roka 2009, teda s odstupom takmer 1,5 roka, si navrhovateľ začal uplatňovať nárok voči odporcovi na doplatenie mzdy za jednotlivé obdobia, aj to nie súvislé, čo odôvodňoval tým, že nemal finančné prostriedky na zaplatenie súdneho poplatku za podaný návrh na začatie konania, resp. že niektoré nároky už boli premlčané.

Mzda bola medzi účastníkmi konania dohodnutá pevnou sumou, zodpovedajúcou hrubej mzde uvedenej v mzdových dojednaniach. Náhrady cestovných nákladov boli účtované a vyplácané tiež správne podľa osobitných predpisov, avšak tieto ani navrhovateľ v konaní nenamietal. Mzdové dojednanie v časti, kde sa uvádza kilometrovné, súd nepovažoval s ohľadom na vyššieuvedené okolnosti za dohodnutú mzdu. Dohoda o mzde je pre výklad tohto mzdového dojednania prvoradá, a túto dohodu zákon prenecháva na vôli zmluvných strán. Vôľu oboch účastníkov konania preukazuje to, že navrhovateľ bol s týmto vyplácaním mzdy spokojný, za tých istých podmienok sa opätovne vrátil pracovať k odporcovi a v konaní ničím nepreukázal, aby sa rovnakých svojich nárokov domáhal skôr, než podal tento žalobný návrh. Podľa názoru súdu to, že jeho prejav vôle bol totožný s prejavenu vôle odporcu, je preukázané aj skutočnosťou, že po celú dobu trvania pracovného pomeru u odporcu nevyužil zákonnú možnosť okamžite skončiť pracovný pomer pre nevyplatenie mzdy. V konaní nepreukázal ani to, že by počas trvania pracovnoprávneho vzťahu u odporcu akýmkoľvek spôsobom prejavil svoju nespokojnosť so svojím príjmom. Svoje rozhodnutie súd opiera aj o ustanovenie § 119 ods. 3 ZP poslednú vetu, podľa ktorého základnou zložkou mzdy je zložka poskytovaná podľa odpracovaného času alebo dosiahnutého výkonu. Z tohto ustanovenia jednoznačne vyplýva, že pracovný výkon zamestnanca, v prejednávanej veci počet ubehnutých kilometrov, je zahrnutý v základnej zložke mzdy, teda v hrubej mzde zamestnanca. Prípadné vyplatenie tzv. kilometrovného, na ktoré poukazuje navrhovateľ, by podľa názoru súdu bolo preplatením práce zamestnanca, resp. duplicitným zaplatením jeho pracovného výkonu.»

Pri posudzovaní prípadných negatívnych ústavnoprávnych dôsledkov tak v danom prípade ide o posúdenie, či napadnutý rozsudok krajského súdu v spojení s napadnutým rozsudkom okresného súdu nevykazuje známky svojvôle, o čom by bolo možné v zásade uvažovať v tom prípade, ak by tieto rozhodnutia neobsahovali dostatok skutkových

právných dôvodov na ich vydanie, resp. ak by sa všeobecné súdy dostatočne presvedčivým spôsobom nevysporiadali s relevantnou argumentáciou sťažovateľa.

Ústavný súd po preskúmaní napadnutého rozsudku krajského súdu (v spojení s odôvodnením napadnutého rozsudku okresného súdu) konštatuje, že krajský súd v ňom aj s ohľadom na obsah odôvodnenia napadnutého rozsudku okresného súdu, obsah odvolacích námietok a žalobnej argumentácie sťažovateľa ústavne akceptovateľným a udržateľným spôsobom objasnil skutkový základ veci a aplikoval s vecou súvisiace právne predpisy a pri ich interpretácii sa neminul s ich účelom a zmyslom, ktoré sledujú. Napokon, krajský súd vzhľadom na eventualitu prijatého záveru nebol povinný vyhovieť požiadavke sťažovateľa, bol len povinný vysvetliť a zdôvodniť mu, na základe čoho dospel k prijatým záverom. Podľa názoru ústavného súdu si krajský súd túto úlohu splnil, a tým si zastal svoju pozíciu orgánu, ktorý je v prvom rade povinný poskytnúť ochranu základným právam a slobodám sťažovateľa.

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd považoval za potrebné poukázať na svoju stabilizovanú judikatúru, v ktorej zdôrazňuje, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré zrozumiteľne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka konania na súdnu ochranu (m. m. IV. ÚS 115/03, IV. ÚS 403/2012).

Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet v danej situácii žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého rozsudku krajského súdu. Pretože napadnutý rozsudok krajského súdu v spojení s napadnutým rozsudkom okresného súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnený na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (m. m. I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04).

Ústavný súd tak aj vzhľadom na nedostatok ústavnoprávne relevantnej argumentácie [sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom len pokračoval v skutkovej a právnej polemike s meritórnymi závermi všeobecných súdov, ktoré ústavný súd vzhľadom na už uvedené nie je oprávnený ani povinný (pre)hodnocovať] nezistil žiadne ústavnoprávne vady

napadnutého rozsudku krajského súdu v spojení s napadnutým rozsudkom okresného súdu, ktoré by odôvodňovali akúkoľvek ústavnoprávnu korekciu zo strany ústavného súdu. Skutočnosť, že sťažovateľ sa so skutkovými a právnymi zisteniami všeobecných súdov nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť tieto meritórne zistenia svojím vlastným.

V súvislosti s uvedeným posudzovaním námietok sťažovateľa ústavný súd poukazuje na závery svojej ustálenej rozhodovacej činnosti, podľa ktorej je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím, postupom alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody namietaným rozhodnutím, postupom orgánom štátu, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (m. m. I. ÚS 66/98, I. ÚS 4/00, III. ÚS 138/02, IV. ÚS 1/2012). Ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenšej pochybnosti javí ako neopodstatnený.

Na základe už uvedeného ústavný súd uzatvára, že na základe sťažovateľom vymedzených námietok, prostredníctvom ktorých namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a s prihliadnutím na obsah odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu v spojení s napadnutým rozsudkom okresného súdu nezistil také účinky, ktoré by zakladali príčinnú súvislosť s namietaným porušením označených práv.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd po predbežnom prerokovaní tejto časti sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže ústavný súd v rámci predbežného prerokovania sťažnosti nezistil žiadnu možnosť porušenia sťažovateľom označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu a sťažnosť z už uvedených dôvodov odmietol, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa (návrhu na zrušenie napadnutého rozsudku krajského súdu, napadnutého

rozsudku okresného súdu a priznania náhrady trov právneho zastupovania), ktoré sa vecne viažu na vyslovenie porušenia sťažovateľom označených práv, stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júla 2013